

Verslag Streekforum Zorg Zuid-West-Vlaanderen

28 januari '14

Aanwezig

Petra Archie (AZ Groeninge), Johan Baert (vzw Groep Ubuntu), Frank Billiet (N-VA Kortrijk), Mieke Brenning (Ipsoc), Virginie Carlassara (Welzijnsconsortium), Kristof Claeys (WZC De Korenbloem), Lynn Cools (Sint-Carolus), Nadine De Smedt (Logo Leieland), Michel De Wit (Provincie West-Vlaanderen), Kurt Debaere (Howest), Christa Defrenne (VIVES), Wouter Degadt (Intercommunale Liedal), Bram Deloof (Sociaal Huis/OCMW Kuurne), Robrecht Delputte (RESOC-SERR Zuid-West-Vlaanderen), Herlinde Dely (Howest), Peter Depoot (zelfstandige), Franky Devos (Buda Kunstencentrum), Dave Dewachtere (Zorggroep H. Hart), Filip D'Haene (OCMW Kortrijk), Kris Gheysen (Unizo), Piet Grymonprez (HOWEST University College), Pascal Heytens (vzw CAW Zuid-West-Vlaanderen), Johan Himpe (Sint Vincentius vzw Kortrijk), Lon Holtzer (Vlaams Zorgambassadeur), Edwine Laridon (WZC Sint-Camillus), Jacques Laverge (WZC De Korenbloem), Ann-Sophie Maes (Welzijnsconsortium), Frieda Maes (OCMW Anzegem), Ann Overmeire (POM West-Vlaanderen), Olivier Peene (PZ H. Familie), Els Persyn (OCMW en Sociaal Huis Kuurne), Delphine Simoens (Familiehulp vzw), Natalie Schutyser (AZ Groeninge), Vicky Snauwaert (RESOC-SERR Zuid-West-Vlaanderen), Andre Sonnevillie (commissie wonen Vlaor), Eliane Spincemaille (RESOC Zuid-West-Vlaanderen), Pieter Stock (CVO VSPW Kortrijk), Johan Timperman (Groep Ubuntu), Wouter Van der Donckt (vzw Seniorenzorg Sint-Vincentius Lendeledede), Ludo Vanderaspolden (Huize Ter Walle), Geert Vandewalle (vzw Blue Assist), Lindy Vanlerberghe (RESOC-SERR Zuid-West-Vlaanderen), Bart Vanneste (OCMW Menen), Petra Vercruysse (vzw den achtkanter), Stefaan Verhamme (RESOC-SERR Zuid-West-Vlaanderen), Frans Verhegge (Familiehulp), Johan Warnez (vzw den achtkanter), Carmen Wullaert (CVO VSPW Kortrijk)

Verontschuldigde

Benedikt Planckaert (OCMW Zwevegem), Mia Cattebeke (KOCK Hoge Kouter), Chris Loosvelt (OCMW Wevelgem), Tine Vanderplancke (vives), Jan Deleu (AZ Groeninge), Veerle De Mey (Voka), Soetkin Kesteloot (netwerk GGZ Zuid-West-Vlaanderen), Marc Vlerick (Escala), Bert Desmet (CEMO), Sabine Bourgeois (Oranjehuis), Hans Piepers (OCMW Harelbeke), Toon Coorevits (Groep Ubuntu), Frank Claerhout (vzw Sint-Augustinessen), Wino Baeckelandt (zorggroep H. Hart Kortrijk)

1. Goedkeuring en opvolging verslag streekforum zorg 28/03/2013

Op het streekforum zorg van 28 maart 2013 werd er een toelichting gegeven door Leen Verschraegen van het Microsoft Innovation Center en zijn vervolgens de zorggerelateerde hefboomprojecten van het streekpact besproken. De insteek van de vergadering is terug te vinden in het streekpact onder hefboomproject 6 'zorg en innovatie' en hefboomproject 7 'warme buurten'.

Het verslag wordt overlopen en goedgekeurd.

2. Toewijzing voorzitterschap Streekforum Zorg Zuid-West-Vlaanderen

Mevrouw Eliane Spincemaille, provincieraadsvoorzitter en bestuurder van RESOC Zuid-West-Vlaanderen, wordt door de Raad van Bestuur RESOC voorgedragen als voorzitter van het Streekforum Zorg Zuid-West-Vlaanderen.

De vergadering gaat unaniem akkoord en wenst mevrouw Spincemaille veel succes in haar rol als voorzitter.

3. De rol van het Streekforum Zorg Zuid-West-Vlaanderen binnen het nieuwe streekpact

De voorzitter licht toe wat de rol van het Streekforum Zorg kan zijn binnen het nieuwe streekpact. Het Streekforum Zorg zou moeten werken op 3 pijlers, zijnde:

- 1) Het samenbrengen van alle relevante regionale zorgactoren, zowel de publieke als de private zorgactoren die actief zijn binnen de verschillende zorgdomeinen, het onderwijs en het bedrijfsleven.
- 2) Het moet een forum zijn waar alle actoren elkaar kunnen informeren en inspireren zodat zich innovatieve ideeën en nieuwe samenwerking kan ontwikkelen.
- 3) Het streekpact is de leidraad doorheen de werking, met vooral focus op de realisatie van hefboomproject 6, eventueel open te trekken tot hefboomproject 7. Dit laatste zal beslist worden op de trekkersvergadering van 25 februari '14.

De voorzitter stelt dat het Streekforum Zorg een overlegforum moet zijn waar de verschillende partners in alle openheid en met respect voor elkaars eigenheid van gedachten kunnen wisselen omtrent de verschillende deelacties binnen het streekpact. Het Streekforum Zorg zal 1 à 2 maal per jaar worden samengeroepen.

De vergadering gaat unaniem akkoord met deze rol.

4. Hervorming welzijnslandschap: impact op de regio

Ann-Sophie Maes, coördinator van het Welzijnsconsortium, geeft een toelichting omtrent de impact van de hervormingen binnen het welzijnslandschap op onze regio. De rode draad doorheen de hervorming is drieledig:

- 1) men wil dat de cliënt vlotter toegang vindt tot zorg op maat
- 2) men wil komen tot een meer efficiënte inzet van de beschikbare middelen
- 3) men wil komen tot zorg op maat, waardoor men de structuren kan overstijgen.

Het welzijnsconsortium organiseert verschillende infomomenten en overlegtafels omtrent de hervormingen binnen het zorglandschap. Dit kadert binnen de taakstelling als regionaal overleg inzake welzijn, waar het organiseren van vormingen inzake de regionale sociale plattegrond een opdracht is. Dit traject kan gekoppeld worden aan de deelactie 'creatie van een centraal zorginformatiepunt'.

5. Designing health

Franky Devos, directeur van de Budafabriek, geeft een toelichting bij de idee om de tentoonstelling 'Designing health' naar onze regio te halen. Dit idee past perfect bij de centrale doelstelling van de Budafabriek om werelden die elkaar niet goed kennen met elkaar in contact te brengen zodat er innovatieve ideeën en producten uit ontstaan.

De tentoonstelling Designing health, zoals die in Eindhoven bestaat, is een tentoonstelling over de gezondheid als ontwerpdomein. Het doel is om, in samenwerking met de zorgsector (o.a. AZ

Groeninge en H. Hart), de hogescholen, e.d. de tentoonstelling aan te passen aan de regionale eigenheid en ze in het voorjaar van 2014 naar de regio te brengen.

Om het projectidee te realiseren is men op zoek naar een ruime samenwerking met alle relevante actoren om enerzijds een zicht te krijgen op welke projecten innovatief en interessant zijn voor het grote publiek en om anderzijds het budgettaire kostenplaatje gezamenlijk rond te krijgen. Alle geïnteresseerde zorgactoren kunnen contact opnemen met Franky Devos.

6. Mantelzorg

a. Kennispunt mantelzorg

Herlinde Dely, coördinator, en Kurt Debaere, onderzoeksmedewerker, geven een toelichting bij het kennispunt mantelzorg, dat zich situeert binnen de bacheloropleiding verpleegkunde van Howest. De onderzoeksgroep verpleegkunde heeft reeds een lange traditie van werken rond het thema mantelzorg, dit heeft geresulteerd in de oprichting van het kennispunt Mantelzorg in november 2013.

De centrale doelstelling is het informeren en opzetten van praktijkgerichte onderzoeklijnen omtrent mantelzorg naar 4 doelgroepen, zijnde de mantelzorgers, de zorgverlening, de bedrijven en het onderwijs.

Uit onderzoek blijkt dat mensen soms niet weten dat ze mantelzorger zijn, waardoor ze vaak informatie en financiële stimulansen mislopen. Het doel van het kennispunt is om mantelzorgers te empoweren waardoor ze de weg vinden in het landschap van ondersteuning en premies. In Brugge is men momenteel bezig met het uitrollen van een sensibilisatiecampagne naar de mantelzorgers zodat ze de relevante diensten leren kennen. Een tweede pijler in de werking van het kennispunt is gericht naar educatie van medewerkers binnen de zorgverlening. Nog te vaak weet men onvoldoende op welke manier men best kan omgaan met mantelzorgers.

Het kennispunt is van start gegaan met een ESF project 'mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid'. Het doel van het project is om samen met bedrijven na te gaan welk personeelsbeleid de beste kansen biedt aan mantelzorgers om hun taken als mantelzorger te combineren met een professioneel leven.

Binnen de pijler onderwijs zet Howest reeds lange tijd in op studentenprojecten (o.a. mantelluisteren) omtrent mantelzorg, zodat de student een goed beeld krijgt van alle verschillende rollen die mantelzorgers op zich nemen en hoe belangrijk een optimale samenwerking is tussen de mantelzorger en de professionele zorgverlener.

b. Stuurgroep Centrum voor Herstel- en Supportzorg – De Brug: zorgvaardigheidstraject voor de kwetsbare ouderen en mantelzorgers

Petra Archie, directeur patiëntenzorg AZ Groeninge, geeft toelichting bij het project De Brug een zorgvaardigheidstraject voor de kwetsbare ouderen en mantelzorgers. De tendens van steeds kortere verblijfperiodes in de algemene ziekenhuizen zorgt ervoor dat er continu een 65-tal patiënten opgenomen blijft in een acuut bed omdat er op het eerste zicht geen mantelzorg beschikbaar is en er onvoldoende plaats is in de woon- en zorgcentra.

De stuurgroep van het Centrum voor Herstel en Supportzorg heeft een project ingediend onder protocol 3 om via een zorgvaardigheidstraject gericht naar ouderen en hun potentiële mantelzorgers de opname in een woon- en zorgcentrum met 6 maand uit te stellen. Via casemanagement gaat men trachten om in individuele situaties mantelzorg te detecteren en deze personen vervolgens sterker te maken in het opnemen van hun rol als mantelzorgers. Dit kan gaan over het verschaffen van informatie omtrent het ziektebeeld van de oudere als om effectieve training zoals hef- en tiltechnieken. Binnen het project wordt een belangrijk luik nazorg voorzien waarin zowel de oudere als de mantelzorgers verder gecoacht worden. Binnen het project is het cruciaal dat de mantelzorgers, indien nodig, tijdelijk kunnen ontlast worden door o.a. een opname van de oudere in een kortverblijf.

De stuurgroep van het Centrum voor Herstel en Supportzorg doet een warme oproep aan partners in de thuiszorg om aan te sluiten bij het project.

7. Ik ga ervoor.be

Zorgambassadeur Lon Holtzer geeft een toelichting over de Vlaamse campagne 'ik ga ervoor.be'. De campagne past binnen het actieplan 'werk maken van werk in de zorgsector' van minister Jo Vandeurzen. Binnen dit actieplan ligt de focus op het verhogen van instroom, het realiseren van doorstroom naar alle zorgsectoren en het aan boord houden van medewerkers. De toenemende vergrijzing van de bevolking en de verzilvering van de zorgverleners maakt dat de zorgsector de komende jaren vele extra handen zal nodig hebben.

De focus van de campagne 'ik ga ervoor.be' ligt op het verhogen van de instroom van zowel jongeren als zij-instromers in de knelpuntberoepen binnen de zorgsector.

De laatste jaren wordt overal in Vlaanderen een sterke toename van het aantal studenten in de zorgopleidingen vastgesteld. Voor de provincie West-Vlaanderen zijn er enkele opmerkelijke vaststellingen:

- samen met Limburg kent onze provincie de minst sterke stijging.
- Opmerkelijk is de beperkte groei van het aantal studenten orthopedagogie in West-Vlaanderen. Nochtans kenmerkt de provincie zich door een groot aantal organisaties die actief zijn in de gehandicaptenzorg.
- Door het groot aantal studenten labotechnieken en toegepaste psychologie zijn deze beroepen niet langer knelpuntberoepen.

De toename van het aantal studenten en de economische crisis zorgen ervoor dat er op vandaag minder schaarste is op de arbeidsmarkt en dat zorgfuncties makkelijker ingevuld geraken. Op middellange termijn zal de stijging van het aantal studenten niet volstaan om alle noden in te vullen, vandaar een warme oproep om alle openstaande vacatures te blijven melden aan VDAB. De opleidingsbudgetten worden immers verdeeld op basis van het aantal openstaande vacatures.

De zorgambassadeur vraagt aan de West-Vlaamse zorginstellingen om de organisatie open te stellen voor inleefmomenten. Op die manier kunnen mensen met interesse in de zorgsector proeven van een job in de zorg, zodat zij bewust kiezen voor een zorgopleiding en uiteindelijk de juiste profielen in de zorg komen.

De cijfers geven aan dat op vandaag 50% van de studenten verpleegkunde na afstuderen nog verder studeren. Van die andere 50% kiest 42% voor een job in de algemene ziekenhuizen. Op vandaag is er een charter in opmaak om de andere deelsectoren aantrekkelijker te maken voor pas afgestudeerde verpleegkundigen.

In 2013 werd het actieplan 2.0 gelanceerd waarbij vooral wordt ingezet op het versterken van instroom, het efficiënter en effectiever inzetten van medewerkers en het uitbouwen van een professioneel HR beleid. Dit actieplan wordt kracht bijgezet door een promotiecampagne op televisie waarbij men jongeren wil sensibiliseren voor de zorgsector. De filmpjes en de tools zijn door zorgorganisaties te downloaden via www.ikgaervoor.be/pro

8. Zorgstrategisch plan voor de regio

Ludo Vanderaspolden, directeur van Huize Ter Walle, geeft toelichting bij zijn uitnodiging tot opmaak van een zorgstrategisch plan ouderenzorg voor de regio. Tot en met eind 2013 moest elke voorziening met bouwplannen een individueel zorgstrategisch plan opmaken voor elk project afzonderlijk. Naar de toekomst toe is de procedure nog niet duidelijk, maar het lijkt verstandig om te anticiperen en een regionaal zorgstrategisch plan (cfr. Limburgplan) op te stellen waaruit duidelijk blijkt wat de behoeften van de regio zijn op vlak van ouderenzorg. Dit zorgstrategisch plan moet een objectief kader vormen, dat het mogelijk maakt om op een onderbouwde manier subsidies aan te trekken om tegemoet te komen aan de regionale zorgbehoefte.

Op vandaag is het enige regionaal cijfermateriaal dat ter beschikking staat de opvolging van de wachttijden en het aantal WOP-ers. De concrete vraag is om met vertegenwoordigers van diverse actoren uit de ouderenzorg rond de tafel te zitten om in eerste instantie een methodiek te definiëren die moet leiden tot visieontwikkeling, het regionaal samenleggen van cijfermateriaal en het uitschrijven van gewenste scenario's voor de regio.

Het Streekforum Zorg wordt als gewenst platform naar voor geschoven, gezien dit het enige regionale platform is waar zorgactoren uit de private en publieke sector samen aan tafel zitten.

Bespreking

- De vergadering vraagt tot welke partners deze werkgroep zich wil richten? Naar alle actoren die binnen de regio met ouderenzorg bezig zijn.
- Hoe wordt het begrip regio afgebakend? Gaat het om de zorgregio of de RESOC regio? Er wordt geopteerd voor de RESOC Regio.
- Een dergelijk zorgstrategisch plan is in ontwikkeling voor de stad Kortrijk. Dit kan een interessante insteek zijn om te zien hoe dit kan opengetrokken worden naar de regio.
- De lokale besturen moeten betrokken worden bij een dergelijke studiewerkgroep, aangezien zij in hun lokaal sociaal beleidsplan een luik ouderenzorg opnemen.
- Het ziekenhuis AZ Groeninge is vragende partij voor de opmaak van een regionaal zorgstrategisch plan ouderenzorg omdat dit mogelijks een antwoord kan bieden aan het toeslippen van de acute bedden.

- De vergadering vraagt aan RESOC om deze werkgroep te ondersteunen in de opmaak van het zorgstrategisch plan.

Conclusie

- Het Streekforum Zorg vraagt aan RESOC-SERR Zuid-West-Vlaanderen om een ondersteunende rol op te nemen bij de uitwerking van een zorgstrategisch plan voor de regio. Deze vraag zal worden voorgelegd aan het RESOC bestuur.
- De vergadering gaat akkoord dat Ludo Vanderaspolden een trekkende rol opneemt binnen de werkgroep die dit zorgstrategisch plan uitwerkt.

9. Uit de praktijk

a. Het Portiek

Kristof Claeys, adjunct-directeur van het woonzorgcentrum De Korenbloem, geeft toelichting bij de stand van zaken van het pilootproject dat ingediend werd bij de Vlaams Bouwmeester Peter Swinnen en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid van Jo Vandeurzen. Dit pilootproject past binnen het masterplan van de Korenbloem dat bestaat uit 3 delen, zijnde Het Portiek, Het Landhuis en zwevende bedden.

Aan de basis van Het Portiek ligt de vaststelling dat er steeds meer vraag komt naar opvang en begeleiding van personen met jong dementie. In casu gaat het om personen van minder dan 65 jaar die te maken krijgen met dementie en die tot op vandaag nog te vaak in de psychiatrie terecht komen. Vanuit die nood aan specifieke zorg, zowel naar de persoon zelf als naar zijn omgeving, is Het Portiek ontstaan. Het gaat om een project levensbestendig wonen, waarbij bewoners op een flexibele manier beroep kunnen doen op het aanwezige zorgaanbod. Een tweede project is Het Landhuis, waar men vooral inzet op levensbestendig wonen naar personen met beroertezorg en somatische zorg.

Als sluitstuk is er het project van de zwevende bedden waarbij het moet mogelijk zijn om residentiële zorg te verlenen in de nabije omgeving van het woon- zorgcentrum zodat de persoon in zijn thuismilieu kan blijven.

Het zorgstrategisch plan moet rond zijn tegen eind 2014, zodat de bouwwerken kunnen starten in januari 2015.

b. Inclusie Invest

Johan Timperman, directeur Groep Ubuntu, geeft toelichting bij de werking van Inclusie Invest, een coöperatieve vennootschap met sociaal oogpunt. Tot op vandaag vinden 5000 personen met een handicap geen aangepaste woning. Om hieraan tegemoet te komen hebben een aantal organisaties en verenigingen de coöperatieve Inclusie Invest opgericht, met als doel het bouwen van voldoende betaalbare aangepaste woningen en in de onmiddellijke omgeving van het sociaal netwerk van de gebruiker.

Om de woningen te kunnen bouwen is men op zoek naar investeerders, mensen die hun spaargeld willen aanwenden voor de realisatie van lokale projecten. Men koopt aandelen (2000€ per aandeel) en in ruil ontvangt men een dividend en de mogelijkheid om een

projectvoorkeur aan te geven. Bij overlijden van de investeerder gaat het aandeel over naar de erfgenamen en behoudt het zijn nominale waarde.

c. **Maak het in uw buurt**

Nadine De Smedt, coördinator Logo Leieland, nodigt alle aanwezigen uit op het event 'Maak het in uw buurt' dat plaatsvindt op 22 april 2014 in de Budafabriek. Het is een event over de gezonde gemeente en buurtsolidariteit, dit in samenwerking met het Platform Buurtgericht Werken binnen RESOC.